Ennuste

Ennusteen oletukset: Maailmantalouden näkymät heikentyneet hieman

Suomen talous | 09.06.2016

Maailmantalouden näkymät ovat kokonaisuudessaan hieman heikentyneet viimeisen puolen vuoden aikana. Nousevien talouksien vaikeudet painavat maailmantalouden näkymiä samalla kun kehittyneiden maiden kasvu on jopa ollut nopeampaa kuin arvioitu potentiaalisen tuotannon kasvuvauhti. Ennustevuosina 2016–2018 kehittyneiden maiden kasvu jatkuu maltillisena. Maailmankauppa kasvaa hitaasti, samaa tahtia maailman BKT:n kanssa.

Huolet Kiinan taloudesta leimaavat edelleen maailmantalouden näkymiä. Vaikka kasvu on Kiinassa hidastunut odotetun kaltaisesti, talouden rakennemuutos ja finanssikriisin jälkeisen elvytyspolitiikan myötä huomattavaksi kehittynyt velkaantuminen ovat lisänneet epävarmuutta. Venäjällä ja Brasiliassa talous ajautui vuonna 2015 syvään taantumaan. Vuosituhannen alun kasvuihmeiksi nimetyistä BRICS-maista ainoastaan Intian taloutta koskevia näkymiä ei ole muutettu aiemmin ennustettua heikommiksi.

Päätalousalueilla kehittyneissä maissa kasvu on ollut kotimarkkinavetoista. Kulutus ja palvelut kehittyivät suotuisasti, teollisuustuotanto ja investoinnit heikosti. Vaimean teollisuustuotannon myötä maailmankaupan kasvu on jäänyt poikkeuksellisen hitaaksi.

Inflaatio on ollut hidasta kaikilla päätalousalueilla. Raaka-aineiden ja etenkin energian maailmanmarkkinahinnat laskivat huomattavasti kesän ja alkusyksyn 2015 kuluessa sekä uudestaan vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen aikana. Öljyn hinnan vaihtelut ovat peittäneet alleen sen, että myös energian ja tuoreruuan hinnasta puhdistettu pohjainflaatio on etenkin euroalueella pysynyt hitaana.

Rahapolitiikka on euroalueella erittäin kevyttä: rahapolitiikan korot ovat alarajallaan, ennakoiva viestintä ja arvopapereiden ostot ovat yhdessä painaneet pitkät korot alas, luotto-operaatiot ovat pienentäneet pankkien varainhankinnan kustannuksia ja helpottaneet arvopaperimuotoista lainanottoa. Selviä merkkejä tilanteen paranemisesta on ollut nähtävissä rahoitusmarkkinoilla, mm. yksityisillä luottomarkkinoilla.

Euroalueella bruttokansantuote kasvaa edelleen maltillisesti valtaosin yksityisen kulutuksen ansioista. Kulutuksen vilkastumista ylläpitävät poikkeuksellisen matalina pysyvät korot, työllisyystilanteen paraneminen sekä hitaan inflaation tukema reaalitulojen kasvu. Investointien lisääntyminen on kuitenkin vielä historiaansa nähden hidasta. Vientinäkymiä varjostaa nousevien talouksien ja maailmankaupan kasvunäkymien heikentyminen. Erittäin kevyt rahapolitiikka kuitenkin pönkittää kasvua. Myös finanssipolitiikka on lievästi kasvua tukevaa. EKP:n ennusteessa euroalueen kasvun odotetaan kiihtyvän 1,6 prosenttiin kuluvana vuonna ja 1,7 prosenttiin vuosina 2017 ja 2018.

Yhdysvalloissa näkymät ovat kehittyneiden talousalueiden vahvimmat, sillä viime vuosina toteutunut taseiden sopeutus on vähentänyt yksityisen sektorin velkaantuneisuutta oleellisesti. Öljyn hinnan halpeneminen vaikuttaa Yhdysvaltain talouteen kokonaisuutena myönteisesti, vaikka maan liuskeöljyn tuotanto on ajautunut vaikeuksiin. Yhdysvaltain talouden kasvu jatkuu koko ennustejakson ajan vahvan yksityisen kulutuksen ja investointien ansiosta. EKP:n ennusteessa Yhdysvaltain talous kasvaa keskimäärin reilun 2 % vuosina 2016–2018.

Japanissa lähivuosien kasvunäkymät ovat maltillisen positiiviset. Kiinassa talouskasvun odotetaan yltävän vuonna 2016 vielä 6,4 prosenttiin ja hidastuvan ennustejakson lopulla noin 6,0 prosenttiin. Venäjän talouden kasvu on hidastunut merkittävästi jo kolme vuotta. Öljyn hinnan romahduksen myötä Venäjän talous supistuu vielä kuluvana vuonna 1,4 %. Öljyn hinnan oletetun lievän nousun myötä Venäjän BKT:n supistuminen tasaantuu ennusteperiodin lopulla.

Maailmankaupan kasvu jää vuosina 2016 ja 2017 selvästi hitaammaksi kuin joulukuussa 2015 oletettiin. EKP:n ennusteessa maailmankauppa kasvaa noin 3 % vuosina 2016–2018. Kaupan

kehitystä hidastaa joukko pysyvämpiä rakenteellisia tekijöitä.[1] Merkittävin pysyvämpi rakennetekijä ennusteperiodilla on Kiinan kasvumallin muutos viennistä kotimaiseen kysyntään, mikä merkitsee Kiinan tuontialttiuden alenemista. Mm. tämän vuoksi maailmankaupan kasvu jää ennusteperiodilla lähelle maailman BKT:n kasvua. Suomen vientimarkkinat kasvavat vuosina 2016–2018 jotakuinkin samaa vauhtia kuin maailmankauppa.

Vuoden 2016 aikana raakaöljyn ja muiden raaka-aineiden hinnat alkavat hitaasti nousta, mutta hintataso jää ennusteoletusten mukaan selvästi matalammaksi kuin viime vuosina on totuttu ja Suomen Pankki edellisessä ennusteessaan oletti.

Ennusteessa korko- ja valuuttaoletukset on johdettu rahoitusmarkkinoiden hinnoista, ja ne pysyvät lähes muuttumattomina ennustejakson aikana. Markkinaodotuksien perusteella 3 kuukauden euriborkorko pysyy poikkeuksellisen matalana eli –0,3 prosentissa vuonna 2018. Myös Suomen valtion 10 vuoden obligaatiokorko pysyy poikkeuksellisen matalana ja kohoaa hyvin hitaasti ja on 0,9 % keskimäärin vuonna 2018.[2]

Taulukko.

Ennusteen oletukset

	2014	*2015*	*2016e*	*2017e*	*2018e*
Suomen vientimarkkinat[1], prosenttimuutos	2,7	0,1	2,3	3,6	4,1
Öljyn hinta, USD/barreli	98,9	52,4	42,5	48,0	50,3
Suomen vientimaiden vientihinnat euroina, prosenttimuutos	–0,3	3,9	–1,2	3,0	2,5
Euribor, 3 kk, %	0,2	0,0	–0,3	–0,3	–0,3
Suomen 10 vuoden obligaatiokorko, %	1,4	0,7	0,5	0,6	0,9
Suomen nimellinen kilpailukykyindikaattori[2]	102,2	97,8	98,4	98,5	98,5
Euron arvo Yhdysvaltain dollareina	1,33	1,11	1,13	1,14	1,14

Lähteet: Eurojärjestelmä ja Suomen Pankki.

Ennusteen oletukset
[1]Suomen vientimarkkinoiden kasvu on tuonnin kasvu Suomen viennin kohdemaissa keskimäärinniiden vientiosuuksilla painotettuna.
[2]Suppea, euroalueen mailla täydennetty, tammi-maaliskuu 1999 = 100.

Lähteet: Eurojärjestelmä ja Suomen Pankki.

Viitteet

1. Ks. Euro & talous 1/2016: Miksi maailmankauppa on hidastunut? ↑
2. Ennusteen korko-oletukset on johdettu 18.5.2016 vallinneista markkinaodotuksista. Korkoja ja valuuttakursseja koskevat oletukset ovat teknisiä eivätkä siten ennakoi Euroopan keskuspankin neuvoston rahapolitiikkaa. Oletukset eivät myöskään sisällä arvioita tasapainovaluuttakursseista. ↑

Asiasanat

ennuste, Suomi, talouskehitys, taloustilanne